

Aandacht voor de
ondernemer,
samen vooruit.

CROP

accountants & adviseurs

10 vragen over box 3-arrest Hoge Raad

Inleiding

De belastingheffing over sparen en beleggen (box 3) houdt de gemoederen al jaren bezig. Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad een belangrijke uitspraak gedaan over box 3. Dit arrest kan grote gevolgen hebben voor het systeem van belastingheffing in box 3 sinds 2017. De (nieuwe) Staatssecretaris van Financiën-Fiscaliteit en Belastingdienst (hierna Staatssecretaris van Financiën) heeft op 24 januari 2022 en op 4 februari 2022 brieven gestuurd aan de Tweede Kamer over box 3, de impact van het arrest van de Hoge Raad en de wijze van afwikkeling.

CROP heeft een team van fiscalisten dat de ontwikkelingen naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 op de voet voor jou volgt. Wij hebben de 10 meest gestelde vragen door spaarders en beleggers verzameld en geven onze reactie hierop.

Inhoud

INLEIDING	1
1. WAT MAAKT HET ARREST VAN DE HOGE RAAD VAN 24 DECEMBER 2021 ZO BELANGWEKKEND?	3
2. WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN HET ARREST EN WAT KUNNEN SPAARDERS/ BELEGGERS NU VERWACHTEN?.....	3
3. WELKE ACTIE MOET IK ONDERNEMEN OM TE VEEL BETAALDE BELASTING TERUG TE KRIJGEN?.....	4
A) IK HEB TIJDIG BEZWAAR GEMAAKT	4
B) IK HEB GEEN BEZWAAR GEMAAKT – BEZWAAR NOG MOGELIJK	4
C) IK HEB GEEN BEZWAAR GEMAAKT – BEZWAAR NIET MEER MOGELIJK	5
4. WAT HOUDT MASSAAL BEWAAR IN EN WELKE GEVOLGEN HEEFT DIT VOOR MIJ?	5
5. HOE WORDT HET DAADWERKELIJK BEHAALDE RENDEMENT PRECIES BEREKEND? .	6
6. KOM IK OOK IN AANMERKING VOOR EEN BELASTINGVERMINDERING ALS MIJN BEZITTINGEN UIT AANDELEN EN/OF VASTGOED BESTAAN?	6
7. KOM IK OOK IN AANMERKING VOOR EEN BELASTINGVERMINDERING WANNEER IK NIET (TIJDIG) BEZWAAR HEB GEMAAKT TEGEN DE BOX 3-HEFFING?	6
8. WAT ALS IK EEN HOGER RENDEMENT HEB DAN HET FICTIEF RENDEMENT?.....	7
9. HOE ZIT HET MET HET ARREST VAN DE HOGE RAAD EN MIJN VOORLOPIGE AANSLAG INKOMSTENBELASTING 2022?	7
10. WAT KAN CROP VOOR MIJ DOEN OM TE VEEL BETAALDE BELASTING TERUG TE VRAGEN?	7

1. Wat maakt het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 zo belangwekkend?

Kortgezegd oordeelde de Hoge Raad in haar arrest van 24 december 2021 dat het wettelijke box 3-systeem dat wij sinds 2017 kennen niet deugt, omdat het in strijd is met het recht op ongestoord genot van eigendom en het discriminatieverbod. Deze rechten worden gewaarborgd door het Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens (EVRM). In de visie van de Hoge Raad is dit nieuwe systeem verder af komen te staan van een heffing over het inkomen waarvan kan worden aangenomen dat een spaarder dat daadwerkelijk heeft genoten, terwijl de wetgever dit met de wijziging in 2017 wel heeft beoogd.

Wat dit arrest nog belangwekkender maakt, is dat de Hoge Raad ook een oplossing biedt. In de zaak die door de Hoge Raad werd behandeld, hield dit zogenoemde "rechtsherstel" in dat alleen het werkelijk genoten rendement belast mocht worden. Tot 24 december 2021 wees de Hoge Raad alleen op het onrecht, maar werd de oplossing en het rechtsherstel aan de wetgever overgelaten.

2. Wat zijn de gevolgen van het arrest en wat kunnen spaarders/beleggers nu verwachten?

Spaarders en beleggers kunnen op basis van dit arrest de belasting die zij over hun spaartegoeden en beleggingen hebben betaald, geheel of gedeeltelijk terugkrijgen van de Belastingdienst. Dit is het geval wanneer het werkelijk behaalde rendement lager is dan het (fictieve) rendement waarover belasting is geheven.

Op dit moment is nog veel onduidelijk over de rechten die spaarders en beleggers aan dit arrest kunnen ontleenen. Het Ministerie van Financiën beraadt zich momenteel over de uitleg van het arrest en de reikwijdte daarvan. De Staatssecretaris van Financiën heeft op 24 januari 2022 en 4 februari 2022 hierover brieven gestuurd aan de Tweede Kamer. De belangrijkste punten zijn:

- Alle tijdig ingediende bezwaarschriften worden gegrond verklaard. Het Ministerie van Financiën beraadt zich momenteel over de afwikkeling en moet dit in beginsel binnen 6 maanden doen. Het is nog niet duidelijk wanneer en hoeveel geld deze mensen terugkrijgen. Het doel is hierover te beslissen bij de Voorjaarsbesluitvorming die rond begin mei 2022 plaatsvindt.
- Er worden (behoudens bij dreigende termijnoverschrijding of wanneer dat in het voordeel is van een belastingplichtige) voorlopig geen aanslagen inkomstenbelasting meer opgelegd waarin box 3 is opgenomen.
- Voor 1 april 2022 wordt een notitie gestuurd aan de Tweede Kamer waarin meer duidelijkheid wordt gegeven over hoe box 3 wordt vormgegeven de komende jaren totdat het nieuwe stelsel (vanaf 2025) wordt ingevoerd op basis van het werkelijk behaalde rendement. Tevens zou dan ook duidelijk moeten worden hoe de Belastingdienst ermee omgaat als er in het verleden niet tijdig bezwaar is gemaakt tegen box 3 heffing.

- De belastingdienst verzoekt belastingplichtigen tijdig aangifte inkomstenbelasting over het jaar 2021 te doen. Doordat pas later dit jaar wordt besloten over de vormgeving van box 3, zullen de definitieve aanslagen 2021 bij mensen met box 3 vermogen waarschijnlijk later dan de normale datum van 1 juli worden opgelegd. Zij krijgen hierover bericht. Bij het vaststellen van de definitieve aanslag zal uiteraard rekening worden gehouden met het arrest.

Bezwaarschriften tegen aanslagen inkomstenbelasting 2017, 2018, 2019 en 2020 zijn eerder al door de Belastingdienst als “massaal bezwaar” aangemerkt en aangehouden. Deze bezwaarschriften “liften” mee met procedures die tot aan de Hoge Raad werden uitgeprocedeerd.

Deze bezwaarschriften zijn nu gegrond verklaard en zullen in beginsel binnen 6 maanden afgewikkeld worden. Het is mogelijk dat de Belastingdienst om inzicht in het werkelijk behaalde rendement verzoekt, voordat uitspraak wordt gedaan en een belastingteruggave wordt verleend.

3. Welke actie moet ik ondernemen om te veel betaalde belasting terug te krijgen?

a) Ik heb tijdig bezwaar gemaakt

Het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst zijn aan zet. Je hoeft voorlopig geen directe actie te ondernemen. Tijdig ingediende bezwaarschriften zijn nu gegrond verklaard en zullen in beginsel binnen 6 maanden afgewikkeld moeten worden.

Het Ministerie van Financiën beraadt zich momenteel over de afwikkeling van deze bezwaarschriften. Het is nog niet duidelijk wanneer en hoeveel geld deze mensen terugkrijgen. Dit is een ingewikkeld proces waar het kabinet zorgvuldig naar wil kijken. Doel is hierover te beslissen bij de Voorjaarsbesluitvorming die rond mei 2022 plaatsvindt.

Het is mogelijk dat de Belastingdienst – alvorens uitspraak op bezwaar wordt gedaan - jou eerst om een onderbouwing van het werkelijk behaalde rendement verzoekt.

b) Ik heb geen bezwaar gemaakt – bezwaar nog mogelijk

Je dient zo snel mogelijk jouw rechten veilig te stellen door bezwaar te maken tegen de belastingheffing over uw spaartegoeden en beleggingen.

Een bezwaarschrift dient in principe binnen 6 weken na dagtekening van de belastingaanslag door de Belastingdienst te zijn ontvangen. Wanneer je op dit moment een belastingaanslag hebt ontvangen waarvan de 6 weken bezwaartermijn nog niet verstreken is, dan raden wij je aan om zo snel mogelijk bezwaar te maken. Je hoeft dit bezwaarschrift niet direct te motiveren. CROP kan je ondersteunen om binnen de bezwaartermijn jouw rechten veilig te stellen.

In zijn brief van 24 januari 2022 heeft de Staatssecretaris van Financiën aangegeven dat (behoudens bij dreigende termijnoverschrijding of wanneer dat in het voordeel is van een belastingplichtige) voorlopig geen nieuwe aanslagen inkomstenbelasting meer opgelegd worden waarin box 3 is opgenomen. Advies is om goed in de gaten te houden of uw aanslagen van de belastingdienst ontvangt.

c) Ik heb geen bezwaar gemaakt – bezwaar niet meer mogelijk

Wanneer je geen bezwaar hebt gemaakt en bezwaar maken ook niet meer mogelijk is, dan kom je in principe alleen in aanmerking voor een belastingteruggave wanneer de Belastingdienst jou deze teruggave ambtshalve verleent. Je kunt hiervoor een zogenoemd verzoek om een ambtshalve vermindering indienen. Dit kan nog voor de jaren vanaf 2017.

Wij raden je aan om hierover in gesprek te gaan met jouw fiscaal adviseur. Hij of zij kijkt dan samen met jou wat in jouw geval het beste is. Heb je eerder overleg gehad met de Belastingdienst over de belastingheffing over jouw spaartegoeden of beleggingen, dan kan dit jouw kans op een belastingteruggave vergroten.

Het huidige beleid van de Belastingdienst kan ook zo worden uitgelegd dat geen teruggave van te veel betaalde belasting wordt verleend wanneer niet tijdig bezwaar is gemaakt. Dit komt omdat het arrest van de Hoge Raad als “nieuwe jurisprudentie” kan worden aangemerkt die in de weg staat aan een ambtshalve belastingteruggave.

Tegelijkertijd klinkt – ook vanuit de politiek – de roep steeds luider om het arrest ruim toe te passen. In de brieven van 24 januari 2022 en 4 februari 2022 heeft de Staatssecretaris van Financiën aangegeven voor 1 april 2022 meer duidelijkheid te geven hoe de Belastingdienst ermee omgaat als er in het verleden niet tijdig bezwaar is gemaakt tegen box 3 heffing.

Eén van de argumenten om ook de mensen die niet tijdig bezwaar hebben gemaakt te compenseren voor de te veel betaalde belasting, is de wijziging van de regeling van massaal bezwaar in 2016. Deze wijziging hield in dat mensen voor vermindering van aanslagen vanaf 2017 tijdig hun individuele rechten moesten veiligstellen door bezwaar te maken. Dit bezwaar werd dan door de inspecteur aangehouden en de betreffende belastingplichtige liep mee in de procedure die wel tot aan de Hoge Raad werd uitgeprocedeerd.

4. Wat houdt massaal bewaar in en welke gevolgen heeft dit voor mij?

Ingediende bezwaarschriften tegen aanslagen inkomstenbelasting 2017, 2018, 2019 en 2020 zijn door de staatssecretaris van Financiën in een eerder stadium als massaal bezwaar aangemerkt en aangehouden. Deze bezwaarschriften “liften” destijds mee met de zaak die tot aan de Hoge Raad werd uitgeprocedeerd. Deze bezwaarschriften werden niet afzonderlijk behandeld.

Wanneer tijdig bezwaar is gemaakt tegen een belastingaanslag over spaartegoeden en beleggingen, dan loopt dat bezwaar mee in het massaal bezwaar en wordt - met inachtneming van het arrest van de Hoge Raad - uitspraak gedaan. Deze bezwaarschriften zijn nu gegrond verklaard en zullen in beginsel binnen 6 maanden afgewikkeld moeten worden.

5. Hoe wordt het daadwerkelijk behaalde rendement precies berekend?

Het daadwerkelijk behaalde rendement is van belang omdat de Hoge Raad dit in het arrest van 24 december 2021 vergelijkt met het fictieve rendement over sparen en beleggen waarover belasting is geheven.

Op dit moment bestaat onduidelijkheid of het werkelijk behaalde rendement alleen bestaat uit het directe rendement (zoals rente, dividend of huurbaten) of dat het ook ziet op het indirecte rendement (zoals waardeinstijging). Wanneer waardeinstijging van beleggingen ook wordt meegerekend dan leidt dit in principe tot een lagere belastingteruggave.

Deze onduidelijkheid ontstaat omdat in de zaak die tot het arrest van 24 december 2021 heeft geleid, het box 3-vermogen voornamelijk uit spaartegoeden bestond. Desalniettemin zou gesteld kunnen worden dat het fictieve rendement alleen met het directe rendement dient te worden vergeleken. Wij verwachten dat het Ministerie van Financiën in de notitie die voor 1 april 2022 verschijnt dan wel bij de Voorjaarsbesluitvorming die rond begin mei 2022 plaatsvindt meer duidelijkheid zal geven over de wijze waarop de Belastingdienst hiermee zal omgaan.

6. Kom ik ook in aanmerking voor een belastingvermindering als mijn bezittingen uit aandelen en/of vastgoed bestaan?

Naar onze mening is het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 voldoende ruim dat ook beleggers in aandelen en vastgoed hier een beroep op kunnen doen. Dat in de zaak die tot dit arrest heeft geleid het box 3-vermogen voornamelijk uit spaartegoeden bestond, doet daar niet aan af. Wij verwachten dat het Ministerie van Financiën in uiterlijk begin mei 2022 ook op dit punt meer duidelijkheid zal verschaffen.

Overigens is het goed mogelijk dat wanneer het Ministerie het arrest minder ruim uitlegt, dit tot nieuwe procedures zal leiden.

7. Kom ik ook in aanmerking voor een belastingvermindering wanneer ik niet (tijdig) bezwaar heb gemaakt tegen de box 3-heffing?

Wanneer je geen bezwaar hebt gemaakt en bezwaar maken ook niet meer mogelijk is, dan kom je in principe alleen in aanmerking voor een belastingteruggave wanneer de Belastingdienst je deze teruggave ambtshalve verleent. Het zogenoemde verzoek om een ambtshalve vermindering dat hiervoor kan worden ingediend, is nu nog mogelijk voor alle jaren vanaf 2017. Voor meer informatie hierover verwijzen wij jou naar onze reactie bij vraag 3 onderdeel c.

8. Wat als ik een hoger rendement heb dan het fictief rendement?

De Hoge Raad biedt rechtsherstel aan belastingplichtigen die belasting hebben betaald over inkomen die zij niet hebben genoten. Het arrest van de Hoge Raad zorgt er naar onze mening niet voor dat belastingplichtigen die een hoger rendement hebben behaald, over dat hogere rendement belasting moeten betalen.

9. Hoe zit het met het arrest van de Hoge Raad en mijn voorlopige aanslag inkomstenbelasting 2022?

In de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting over 2022 heeft de Belastingdienst nog geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van het arrest van de Hoge Raad.

In zijn brief van 24 januari 2022 heeft de Staatssecretaris van Financiën aangegeven dat deze aanslagen 2022 door de belastingdienst (achteraf) bij de definitieve aanslag zullen worden hersteld. Je hoeft hiervoor zelf geen actie te ondernemen.

Op dit moment is nog onduidelijk of een voorlopige aanslag inkomstenbelasting 2022 reeds kan worden aangepast. Mocht je van mening zijn dat de opgenomen (forfaitaire) box 3 heffing in jouw aanslag inkomstenbelasting 2022 te hoog is, dan raden wij je aan deze voorlopige aanslag 2022 voorlopig tijdig in maandelijkse termijnen te betalen. Wij verwachten dat het Ministerie van Financiën in de notitie die voor 1 april 2022 verschijnt dan wel bij de Voorjaarsbesluitvorming die rond begin mei 2022 plaatsvindt meer duidelijkheid zal geven hoe de Belastingdienst zal omgaan met voorlopige aanslagen 2022.

Zodra er meer duidelijkheid is over de mogelijkheid om een voorlopige aanslag over 2022 aan te passen, dan kijken wij uiteraard graag samen met jou welke actie in jouw geval geboden is.

10. Wat kan CROP voor mij doen om te veel betaalde belasting terug te vragen?

CROP heeft een team van fiscalisten samengesteld die de ontwikkelingen naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 nauwlettend volgen.

De fiscalisten bestaan uit deskundigen op het gebied van belastingheffing over sparen en beleggen en deskundigen op het gebied van formeel belastingrecht. Samen kunnen zij jou ondersteunen bij het in kaart brengen van jouw situatie en het terugvragen van de teveel betaalde belasting.

Bij vragen kun je vrijblijvend contact opnemen met jouw eigen relatiebeheer bij CROP of met [Majid Ettafahi](#) dan wel [Ernst Meijer](#).

Geschreven naar de stand van zaken op 7 februari 2022.